

Recensie: Interview Jan Leyers

foto © Stephan Vanfleteren

Recensie:

Jan Leyers is een presentator en zanger die vooral bekend is van zijn werk bij Soulsister. Daarnaast heeft hij verschillende reisprogramma's gemaakt voor Canvas waarin hij andere culturen ontdekte. Jan Leyers maakte al enkele solo-platen maar die bleven beperkt tot het Engels. Daar kwam in 2015 verandering in met "Helder", zijn Nederlandstalig debuut. Het bevat zijn persoonlijkste nummers waarin hij zowel de presentator als zanger in zich laat spreken.

Vrijdag 26 februari 2016 sluit Jan Leyers zijn theatertournee af in De Roma in Antwerpen. Concertnews.be had een gesprek met hem.

De naam Leyers wordt tegenwoordig meer geassocieerd met uw dochters. Wat vindt u daarvan?

Is dat zo? Ik vind dat eigenlijk goed. Ik hoop dat mijn dochters het gewoon tien keer zo ver schoppen als ik. Omdat het anders zo zielig is. Kinderen die hetzelfde doen als hun ouders maar niet zo ver geraken. Het Axel Merckx-syndroom. Ik heb het liever andersom.

Hebben uw dochters een invloed als u een cd maakt?

Ze zijn streng maar rechtvaardig. Ik laat hen altijd alles horen, maar volg niet altijd hun goede raad. Soms zeg ik: "Wacht maar tot het af is en je zult wel zien". Maar ze hebben goeie oren, dus ik neem ze altijd serieus.

U sluit uw voorjaarstournee af in De Roma in Antwerpen. Heeft u een speciale band met die zaal?

Dat is gewoon zo'n sfeervolle zaal. De Roma is de enige zaal die ik ken waar je nog met je glas - een echt glas, geen plastic bekertje - de zaal mee binnen kan. Al dat paranoïde gedoe over veiligheid vind ik zo overdreven. Een concertzaal lijkt wel een kerncentrale tegenwoordig. Binnenkort moet je misschien nog een wit pak aan doen voor de bestralingen van de versterkers. De Roma is nog zoals in de goeie oude tijd, no nonsense en gewoon spelen met een pintje.

Hoe kijkt u terug op deze kleinere theatertournee?

Ik kijk terug met enkel warme gevoelens. Overal waar ik optrad, was er veel volk. Mensen die op de één of andere manier perfect op onze golflengte zitten en mee zijn met het verhaal. Ik had hier wel wat zenuwen voor, voordat ik er aan begon. Ik had wat try-outs gedaan voor deze tournee omdat ik wist dat het zo anders was dan alles wat ik voorheen had gedaan. Ik voelde mij een beetje een debutant. Het gaat veel meer over mezelf en het is mijn eerste Nederlandstalige cd.

Ik geef mezelf veel meer bloot dan ik ooit met Soulsister kon doen. Op mijn andere solo-platen was dat wel zo maar daar merk je dat minder omdat dat in het Engels is waardoor er toch een soort barrière ontstaat. Als je er in het Nederlands naast zit, zit je er echt naast. Maar als het er op is, is het er echt op. Je voelt gewoon dat het veel dieper aankomt dan in het Engels.

Waarom heeft u pas nu beslist om een Nederlandstalige plaat te maken? Mensen geloven mij soms niet maar ik ga eigenlijk heel impulsief te werk. Op een bepaald moment voelde ik dat het tijd was om in het Nederlands te zingen. Ik kwam terug van een reis voor Canvas en wist dat het tijd was voor muziek. Ik begon in de studio aan nummers te werken en voelde dat het in het Nederlands moest zijn. Ik had het al altijd als vaag plan gehad zoals sommige mensen zeggen dat ze ooit op wereldreis gaan. Ineens voelde ik dat het moment er was en toen ben ik er aan begonnen. Was

het voor u moeilijker om in het Nederlands aan het werk te gaan?

Sommige mensen zeggen dat ze beter in het Engels schrijven dan in het Nederlands. Toch is dat de taal waarvan je de nuances beheerst. Maar het is meer "in your face". Het steekt allemaal nauwer. In het Engels kom je gemakkelijker met dingen weg. Bijvoorbeeld twee regels waarvan niemand weet wat ze eigenlijk betekenen, maar die niemand storen.

Het is moeilijker en harder werken om teksten te schrijven in het Nederlands. Sommige gaan wel heel snel maar soms moet je er echt op wroeten. Want een nummer mag niet iets worden wat je zelf niet meer bent. Je moet opletten dat het nummer niet op de loop gaat met jezelf en dat het iets wordt wat je eigenlijk niet wilde zeggen. Is deze cd uw persoonlijkste cd?

Ja, deze teksten in het Engels zingen zou raar zijn. Ik praat niet in het Engels tegen andere mensen over hoe ik me voel. Mensen zagen jou altijd ofwel als documentairemaker ofwel als zanger. Als twee aparte personen bijna.

Vroeger was ik ofwel dit ofwel dat aan het doen. Deze plaat gaat over alles wat ik doe, zowel muziek maken als reizen door de woestijn. Bij Soulsister was dat anders. Daar moest ik gewoon een nummer maken dat swingt en de tent in vuur en vlam steekt. Dat is een totaal ander uitgangspunt dan "Hoe gaat het eigenlijk met mij?". Op die laatste vraag zoek ik op deze plaat een antwoord.

Op de plaat staat een nummer voor jouw kleinzoon. Wat betekent het grootvaderschap voor jou?

Dat is eigenlijk de VIP-versie van het ouderschap. Het zijn enkel de plezante kanten van het ouderschap die je overhoudt. Ik zie mezelf dingen doen die ik nooit bij mijn kinderen heb gedaan en waarvan ik me afvraag waarom ik dat nooit gedaan heb. Ik heb die bijvoorbeeld nooit op de schoot getrokken om die gitaar te leren spelen. Dacht ik daar niet aan? Of had ik daar geen tijd voor? Dus eigenlijk word je zelf een andere mens en je ziet jezelf andere dingen doen.

Mensen kennen u van uw serieuze (de weg naar Mekka o.a.) maar achter die man schuilt een humorist. Hoe verklaart u dat mensen met humoristisch gevoel vaak serieuze mensen zijn in het dagelijks leven?

Het schijnt dat wanneer Usain Bolt naar de keuken loopt, hij dat heel traag doet (lacht). Ik weet het eigenlijk niet. Het is wel een soort van cliché. Misschien omdat humor een manier is om shit te verwerken. Om eerst die shit te zien moet je echt een serieuze mens zijn. Om hem daarna met humor te kunnen ontwapenen. Als je iemand bent die luchtig gaat over alles, dan heb je geen behoefte om daar een grap over te maken want je zit nergens mee. Woody Allen heeft ooit gezegd: "Comedy is tragedy plus time". Wanneer er iets ergs gebeurt, gaat er wat tijd over waarna je er een mop over kan maken.

Is het daarom dat uw bindteksten wat humoristisch zijn? Om uw zware teksten te compenseren?

Ik wil gewoon niet saai zijn, maar ik vertel geen moppen. Ik vertel enkel dingen uit de realiteit die misschien grappig overkomen. Ik praat eigenlijk gewoon over mijn leven, zo voelt dat toch. Å

In de videoclip "Honger in de stad" zien we Ella Leyers als buikdanseres. Een statement?

Ik had gelezen dat er vandaag in Antwerpen 170 verschillende nationaliteiten wonen. Dat is al lang niet meer een stad van enkel Vlamingen. Die vibe wilde ik in de clip krijgen. Ook muzikaal met die rare bouzouki, en er zit ook een zurna in, een soort Turkse schalmei. Ik wou dat kosmopolitische aspect benadrukken. Maar het is gewoon mijn dochter die meedoet omdat zij de eerste persoon was die ik zag in de keuken.

Ziet u dit veranderd stadsleven als een opportuniteit?

Dat is een geweldige opportuniteit. Een stad met 170 nationaliteiten, dat heeft

gewoon iets absurds. Ik zou er zelfs niet zo veel kunnen opnoemen. Maar het fantastische is dat ze allemaal Antwerps praten. Het is een soort van mengeling tussen Suske & Wiske en de Toren Van Babel. "Honger In De Stad" is een beschrijving voor mensen die nog niet in Antwerpen zijn geweest en niet weten hoe die stad voelt.

Wat denkt u over het vluchtelingenprobleem?

Ik herinner me dat ik vroeger een film op tv zag die zich afspeelde in het Londen van 1840, in de tijd van Charles Dickens. Een arme bedelaar passeerde langs het huis van een rijke. Daar zat de rijke familie in de gezellige warmte te eten. De bedelaar zuchtte eens diep en liep verder, de koude nacht in. Å Ik weet dat ik dacht: "Hoe is het mogelijk dat die rijken zo kunnen genieten van hun rijkdom wetende dat er op straat mensen zijn die honger en kou lijden?" Wel, vandaag is het precies zo. Iedereen kijkt naar De Mol, terwijl mensen op een boogscheut van hier in een tentenkamp liggen te bevriezen. Het heeft geen invloed op de gemoedsgesteldheid van degenen die het goed hebben.

U bent nu eind de vijftig. Hoe kijkt u terug op hetgeen u al bereikt hebt?

Ik blijf met het gevoel zitten dat het allemaal nog serieus moet beginnen. Anders ben je dood. Ik wil blijven het gevoel hebben om tegen een deur te boenken. Het in de zetel mijmeren en terugkijken, is niet aan mij besteed. Ik wil nog platen maken, reisprogramma's maken en schaakkampioen worden.

Hoe ziet u de toekomst? Heeft u nog plannen met dit album of zal u nieuw werk maken? Heeft u toekomstplannen met Soulsister?

Ik ga zeker nog een plaat maken in het Nederlands. Ik voel dat ik op een pad ben dat nog niet uitgewandeld is. Met Soulsister gaan we in het najaar dertig keer spelen om te vieren dat het dertig jaar geleden is dat onze eerste single uitkwam in 1986. Het was een avontuur dat een tijdlang on hold heeft gestaan. Omdat we voelden dat het tijd was om met andere dingen bezig te zijn. En op een dag zei datzelfde stemmetje dat het tijd was om opnieuw samen te komen. Maar op een bepaalde manier is het vandaag directer en eerlijker. Met minder poespas en meer naar de kern. En Paul zijn stem is alleen maar beter geworden.Å

< Niels Bruwier >